

Kanadská 16/06 20. júla mozaika

Každé dva týždne na Vašom stole e-mailom alebo poštou

Québec – srdce frankofónnej Kanady

Québec sa od zvyšku krajiny neodlišuje len francúzštinou, ktorou hovorí väčšina obyvateľov provincie, ale aj jedinečnou kultúrou, zvykmi či gastronómiou. Québeckú spoločnosť tvoria aj imigranti, ktorých tu žije 700 000 (celkový počet obyvateľstva je asi 7,5 milióna). Oficiálne heslo Québecanov „Je me souviens“ (v slovenčine nezabudnem, pamätám si), ktoré okrem iného nájdete na značke každého québeckého auta, pripomína historické udalosti a pomáha udržiavať trvalé povedomie o minulosti obyvateľov provincie. Slová boli prvýkrát vyryté do kameňa architektom Eugène-Étienneom Taché v roku 1883 a v roku 1939 získalo mesto oficiálny štatút. Už niekoľko desiatok rokov zostáva v Québecu háklivou témou otázka oddelenia provincie od Kanady. V referendách v rokoch 1980 a 1995 québeckí obyvatelia rozhodli, že Québec by mal zostať súčasťou Kanady. www.gouv.qc.ca

Vodné elektrárne zvnútra

Takmer všetku energiu v Québecu produkuje štátna spoločnosť Hydro-Québec, ktorá na území provincie riadi 83 elektrární. 94 % tvoria elektrárne vodné, ktoré môžu turisti (väčšinou) zdarma navštíviť. Prehliadka elektrární a priehrad môže byť spojená s prechádzkou v prírode, pretože väčšina zariadení sa nachádza v blízkosti prírodných rezervácií, parkov a turistických chodníkov. Vodné elektrárne a priehrady vám ponúknu nielen detailnú prehliadku celkového fungovania vo vnútri, ale napríklad elektráreň Les Sept-Chutes (Sedem vodopádov) pozýva návštevníkov na vyhladku z 38 poschodovej veže. www.hydroquebec.com www.citedelenergie.com

Múzeum Marca-Aurèla Fortina

O obrazoch Marca-Aurèla Fortina sa hovorí, že sú stelesnením duše Québecu. Krajinu Laurentin, ulice Montréal a mesta Québec, prístavy, horské chalúpky, to všetko zachytávajú jeho akvarely, rytiny, oleje, pastely a obrazy kreslené takzvanou šedou alebo čiernou metódou. Maliar sa narodil v roku 1888 a po štúdiách v Chicagu a krátkom pobyte v Európe sa usadil v rodnej provincii, atmosféru ktorej dokonale vykresľuje. Pri návšteve Montréalu si na múzeum určite nechajte nejaký čas (118, Rue Saint-Pierre). www.museemafortin.org

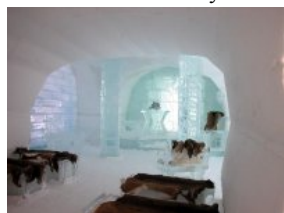

Súťaž ohňostrojov Svetlo a zvuk

Pri kasíne v Lac Leamy, v québeckej časti hlavného mesta Ottawa nazývanej Gatineau, sa bude toto leto konať už 11. ročník súťaže ohňostrojov Svetlo a zvuk. Tento rok bude spolu s Južnou Afrikou, Nemeckom a Talianskom po prvýkrát súťažiť aj ohňostroj zo Slovenska, ktorý sa predstaví 5. augusta. Svetelná show, ktorú tiež sprevádzajú hudobné koncerty, súťaže pouličných umelcov a rôzne iné atrakcie, prilákala minulý rok 150000 návštevníkov. www.feux.qc.ca

Nevšedné možnosti ubytovania

V Québecu sa okrem tradičných univerzitných ubytovní, penziónov a hotelov môžete ubytovať na niektorom z veľkého množstva ostrovov (napr. Magdalénske ostrovy), ak vás láka skôr táborenie, kempingov je v rezerváciách a parkov nespočetne (napr. národný park La Mauricie). Trochu nezvyčajným spôsobom je možnosť prespať na farme liečivých rastlín v dedinke L'Anse St. Jean alebo v údajne najfotografovanejšom hoteli na svete - Château Frontenac v meste Québec, kde bol počas druhej svetovej vojny ubytovaný napríklad Winston Churchill alebo Franklin Roosevelt. Ak by ste sa chceli v týchto horúcich dňoch aspoň trochu schladiť, možno vám pomôže predstava ľadového hotela, v ktorom je

takmer všetko vyrobené z ľadu (viď foto). Táto rarita funguje každý rok od 6. januára až do začiatku apríla a priemerná teplota v hoteli sa pohybuje medzi -2°C a -5°C. Spí sa na posteliach z ľadu, na ktorých je drevená podložka a kožušina a ubytovaní dostanú spacie vaky. Hotel sa nachádza pri meste Québec a snáď jedinou jeho nevýhodou sú vysoké ceny. V hoteli sa tiež konajú svadobné obrady. www.icehotel-canada.com

Nový Brunšvik – krásy dvojazyčnej prímorskej provincie

Nový Brunšvik je jedinou oficiálnou dvojazyčnou kanadskou provinciou. Pred príchodom Francúzov na začiatku 17. storočia tu žili kmene Mikmakov a Maliseetov. Francúzov, ktorým sa začalo hovoriť Akáďania (podľa „zasľúbenej“ Akádie v Novom Brunšviku a v Novom Škótsku), vyhnaní v roku 1755 Britovia v súvislosti s bojmi medzi Anglickom a Francúzskom o Severnú Ameriku. Časť vyhnaných Akáďanov sa neskôr do svojej rodnej krajiny vrátila (ďalší sa usadili napríklad v americkej Louisiane) a dnes má v Novom Brunšviku viac ako tretina obyvateľov francúzskych predkov a 16 % obyvateľov hovorí výlučne po francúzsky. Indiánov žije v súčasnosti v provincii okolo desaťtisíc a väčšinu z viac ako 700 000 obyvateľov tvoria potomkovia anglických, škótskych a írskych prisťahovalcov. Frankofónny prvok je však v provincii výrazný. Napríklad v druhom najväčšom meste Monctone tvoria takmer polovicu obyvateľov francúzsky hovoriaci Kanáďania a tunajšia univerzita je najväčšou kanadskou frankofónnou univerzitou okrem Québecu. Na návštevníkov provincie čaká mnoho prírodných krás, zaujímavá kultúrna ponuka, typické rybárske dedinky a pohostinní ľudia. www.tourismnewbrunswick.ca

Fundská zátoka – najväčší príliv a odliv na svete

Južnú hranicu provincie tvorí Fundská zátoka, ktorá je spolu s Fundským národným parkom jednou z najzaujímavejších oblastí Nového Brunšviku. Vlna prílivu dosahuje v zátok dvakrát denne výšku 10 - 15 metrov, čo je najviac na svete. Vysvetlenie je jednoduché – aspoň podľa indiánskeho kmeňa Mikmakov. Jedna z ich legendí hovorí, že s nimi kedysi žil poloboh v ľudskej podobe Glooscap. Tomu postavil bobor veľkú hrádzu, aby sa mohol vykúpať. Hrádzu však jedným plesknutím svojej plutvy zničila veľryba a vlna z tohto plesknutia dodnes spôsobuje vysoký príliv.

Trochu prozaičnejšie vysvetlenie ponúkajú vedci, ktorí tvrdia, že výšku prílivu ovplyvňuje efekt nazvaný rezonancia a dĺžka, malá hĺbka a pozvoľný lievikovitý tvar zátoky. Návštevníci pobrežia tu nájdú strmé útesy a majú šancu objaviť zaujímavé fosílie odkryté morom, alebo vyraziť si na lodi pozorovať veľryby. Tých tu žije niekoľko druhov a je ich toľko, že niektoré firmy ponúkajú vrátenie poplatku, ak turisti žiadne veľryby nevidia. Adrenalinové zážitky zasa prináša jazda na kajaku v prílivových vlnách. Veľkým lákadlom je tiež návšteva niektorého z majákov, ktoré často slúžia ako vyhladková veža. Napríklad maják na Cape Enrage vyhlásil jeden knižný sprievodca za miesto s najkrajším výhľadom v Kanade. www.bayoffundytourism.com www.capenrage.com

KVÍZ O KANADE

V ktorom roku vyhralo Anglicko bitku na Abrahámových pláňach pri Québecu a oslabilo tak francúzsky vplyv v Severnej Amerike? (Odpoveď a novú súťažnú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)
Odpoveď z minulého čísla: Prvý križenec medveďa grizzlyho a ľadového medveďa (prezývaný pizzly alebo grolar bear) bol zastrelený v Severozápadných teritóriách.